UNIJA POSLODAVACA
CRNE GORE

IZLAGANJE ANE RAŠOVIĆ, ŠEFA SEKTORA ZA EKONOMIJU UPCG

103. KONFERENCIJA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA (MOR)

- MOR Komitet za tranziciju iz neformalne u formalnu ekonomiju -

11.06.2014.god, Ženeva

Predsjedniče Konferencije, generalni sekretare Konferencije, predstavnici vlada, poslodavaca i sindikata, dobar dan.

Neformalna ekonomija ima mnogo uzroka, ali najvažniji su: neadekvatne i loše sprovoedene ekonomske i socijalne politike, nedostatak adekvatnog zakonskog i institucionalnog okvira, slabo sprovođenje zakona, nefleksibilna tržišta rada i ugovori o radu, smanjeno povjerenje u institucije i komplikovane i dugotrajne administrativne procedure, zajedno sa ekonomskom nestabilnošću, smanjenom likvidnošću i produktivnošću.

Ovo su najvažniji razlozi činjenice da se značajan dio ekonomske aktivnosti odvija u neformalnom sektoru, ili kroz izbjegavanje poštovanja zakonskih obaveza ili kroz totalni pomak u neformalnu zonu gdje je ekonomska aktivnost ili ekonomski subjekat u potpunosti neprijavljen/neregistrovan.

Nedovoljan nivo znanja, vještina i kompatencija zajedno sa neadekvatnim poreskim i sistemom obaveznog socijalnog osiguranja, kao i nepredvidljivo poslovno i regulatorno okruženje u ekonomijama širom svijeta koje se mijenjaju velikom brzinom obeshrabruju formalne poslovne poduhvate. Navedeno se reflektuje u smanjenoj naplati prihoda što dalje vodi do većeg poreskog opterećenja svaljenog na one ekonomske subjekte koji posluju u skladu sa zakonskom regulativom kroz povećanje tekućih poreskih stopa i/ili kroz uvođenje novih, inovativnih oblika oporezivanja. Naravno, to dodatno smanjuje šanse za rast preduzeća i stvaranje novih radnih mjesta, što istovremeno direktno rezultira okončanjem registrovanih aktivnosti na različitim nivoima.

Tokom protekle dvije nedjelje obavili smo veoma težak i odgovoran posao na Komitetu za tranziciju iz neformalne u formalnu ekonomiju. I bilo je posebno teško zahvaljujući činjenici da je

u upitnik prethodno poslatom državama članicama, kao i u predloženim Zaključcima propuštena veoma važna pitanja koja su veoma značajna za proces tranzicije. tako smo posvetili nepotrebno mnogo vremena kako bismo uključili u tekst neke stvari, koje su, po našem mišljenju, trebale da budu očigledne za sve strane, kao što je definisanje takozvanih ekonomskih jedinica, prepoznavanje osnovnih uzroka neformalnosti i kreiranje najefikasnijih rješenja za navedene izazove.

A izgledalo je da će ovo biti jednostavan zadatak, jer sve što je bilo potrebno jeste prihvatanje realnosti – održivost preduzeća i njihov rast jeste ključno rješenje za borbu protiv neformalnosti. Svi konstituenti treba da spoznaju da preduzeća i preduzetnici koji posluju u podsticajnom poslovnom okruženju upravo predstavljaju one koji omogućavaju održive i dostojanstvene poslove i utiču ne samo na tranziciju u formalnu ekonomiju, već istovremeno utiču i na povećanje broja formalnih radnih mjesta. I ako svi mi ovdje iskreno cijenimo ono što bi trebali da cijenimo – a to su dostojni poslovi u održivim preduzećima, vjerujem da će svaka od strana preduzeti dodatne napore kako bi se bolje pripremili za kreiranje instrumenta koji će stvarno odraziti okolnosti relanog života i pružiti smjernice za preduzimanje efektivnih mjera.

Hvala.